

Program indywidualnych zajęć rewalidacyjnych rozwijających kompetencje społeczne ucznia

Forma pracy: indywidualna

Metody i techniki pracy:

1. Elementy Treningu Umiejętności Społecznych
2. Założenia Teorii Umysłu
3. Wideomodelowanie
4. Obrazkowe historyjki społeczne
5. Elementy Dramy
6. Elementy Arteterapii
7. Uczenie sytuacyjne

Środki terapeutyczne:

1. Gry edukacyjne
2. Karty pracy
3. Karty emocji
4. Zdjęcia przedstawiające ludzi w różnych sytuacjach społecznych
3. Płyty DVD ze scenkami społecznymi
4. Dialogi, komiksy
5. Historyjki obrazkowe

Ogólne założenia programu:

Głównym celem zajęć jest rozwijanie wiedzy i umiejętności związanych z rozumieniem sytuacji społecznych zachodzących w klasie oraz wypracowanie strategii postępowania w różnorodnych sytuacjach trudnych dla ucznia. Kluczowym elementem będzie generalizacja umiejętności poprzez wdrażanie poznanych strategii w codziennym życiu klasowym.

Opierając się na obserwacji dziecka w różnych sytuacjach społecznych, wybrano 5 celów głównych. Są to aspekty umiejętności społecznych, które są trudne dla ucznia. Jednocześnie są one niezbędne do podniesienia jakości relacji rówieśniczych ucznia i jego kolegów.

Cele ogólne:

1. Rozwijanie samoświadomości, wiedzy na temat swoich zainteresowań, mocnych stron.
2. Rozwijanie umiejętności inicjowania i podtrzymywania kontaktów interpersonalnych z rówieśnikami.
3. Rozwijanie umiejętności odmawiania i spokojnego przyjmowania odmowy.
4. Wspieranie rozwoju rozpoznawania własnych stanów emocjonalnych oraz wyrażania ich w sposób akceptowany społecznie.
5. Rozwijanie umiejętności dostrzegania i rozumienia stanów emocjonalnych innych osób.

Cele szczegółowe:

1. Samoświadomość

Cele szczegółowe	Sposoby realizacji	Ocena postępów	
		I okres	II okres
Identyfikuje swoje zainteresowania	1. Scenki tematyczne 2. Elementy arterapii 3. Aranżowanie sytuacji wymagających wykorzystania nabywanych umiejętności w życiu codziennym.		
Potrafi dzielić się swoimi zainteresowaniami z kolegami			

2. Inicjowanie i podtrzymywanie kontaktów interpersonalnych z rówieśnikami.

Cele szczegółowe	Sposoby realizacji	Ocena postępów	
		I okres	II okres
Inicjuje rozmowę z kolegami	1. Wideomodelowanie 2. Scenki tematyczne 3. Aranżowanie sytuacji wymagających wykorzystania nabywanych umiejętności w życiu codziennym 4. Uczenie sytuacyjne 5. Dialogi, komiksy		
Rozmawia z kolegami na różnorodne tematy związane ze szkołą i czasem wolnym			
Dostrzega zainteresowania rówieśników			
Spędza czas na przerwach z kolegami			

3. Umiejętność odmawiania i spokojnego przyjmowania odmowy.

Cele szczegółowe	Sposoby realizacji	Ocena postępów	
		I okres	II okres
Rozumie sytuacje społeczne w klasie	1. Scenki tematyczne 2. Dialogi, komiksy 3. Aranżowanie sytuacji wymagających wykorzystania nabywanych umiejętności		
Rozpoznaje sytuacje, które wymagają odmowy			
Rozpoznaje żarty			

Odmawia w sytuacjach, gdy ktoś namawia go do złego	w życiu codziennym 4. Wideomodelowanie		
Dostrzega prawo do odmowy każdego człowieka			
Spokojnie reaguje na odmowę			

4. Rozpoznawanie własnych stanów emocjonalnych oraz wyrażanie ich w sposób akceptowany społecznie

Cele szczegółowe	Sposoby realizacji	Ocena postępów	
		I okres	II okres
Rozpoznaje własne emocje i uczucia	1. Ćwiczenia oparte na obserwacji i słowie 2. Scenki tematyczne 3. Dialogi, komiksy 4. Elementy Arterapii 5. Aranżowanie sytuacji wymagających wykorzystania nabywanych umiejętności w życiu codziennym 6. Analiza zdjęć przedstawiających ludzi w różnych sytuacjach społecznych		
Łączy swoje emocje z konkretnymi sytuacjami społecznymi w klasie			
Wyraża swoje emocje w sposób akceptowany społecznie			
Nazywa przeżywane emocje			
W trudnych sytuacjach prosi o pomoc			
Akceptuje porażkę/odmowę			

5. Dostrzeganie i rozumienie stanów emocjonalnych innych osób

Cele szczegółowe	Sposoby realizacji	Ocena postępów	
		I okres	II okres
Dostrzega emocje, uczucia innych	1. Ćwiczenia oparte na obserwacji i słowie 2. Scenki tematyczne 3. Dialogi, komiksy		
Reaguje adekwatnie do sytuacji			

Rozumie, że każdy człowiek doświadcza różnych emocji	4. Analiza zdjęć przedstawiających ludzi w różnych sytuacjach społecznych 5. Aranżowanie sytuacji wymagających wykorzystania nabywanych umiejętności w życiu codziennym		
--	--	--	--

Ocena postępów i ewaluacja

Ocena postępów i ewaluacja skuteczności podejmowanych działań będzie odbywać się raz na okres edukacyjny (styczeń, czerwiec). Przedmiotem ewaluacji będzie wykorzystywanie przez ucznia poznanych strategii w codziennych sytuacjach rówieśniczych. Ocena postępów zostanie dokonana poprzez obserwację bezpośrednią ucznia oraz analizę kart pracy. Dodatkowo, w celu uzyskania pełniejszego obrazu funkcjonowania w klasie, zostaną przeprowadzone wywiady z wychowawcą i z wybranymi nauczycielami uczącymi w klasie. Ewaluacja obejmuje badanie wstępne- wrzesień, badania okresowe (styczeń, czerwiec). Na podstawie analizy wyników zostanie sporządzony raport końcowy.

Narzędzia ewaluacji:

Arkusze obserwacji (załącznik 1)

Kwestionariusz rozmowy z wychowawcą, nauczycielem (załącznik 2)

Oczekiwane efekty:

1. Uczeń będzie częściej inicjował kontakt z rówieśnikami w sposób akceptowany społecznie.
2. Uczeń będzie spędzał przerwę z kolegami z klasy, prowadził rozmowy.
3. Uczeń będzie lepiej panował nad swoim zachowaniem w sytuacjach trudnych.
4. Uczeń zaakceptuje odmowę kolegów i koleżanek w różnych sytuacjach społecznych.
5. Uczeń będzie rozumiał różne sytuacje społeczne, będzie potrafił się w nich odnaleźć.

Literatura:

1. D. Mannix „Kształtowanie umiejętności społecznych u dzieci z trudnościami wychowawczymi”.
2. L. Reddy „Rozwijanie umiejętności społecznych dziecka”.
3. C. Gray „Nowe historyjki społeczne”.
4. M. Młynarska, „Autyzm w ujęciu psycholingwistycznym. Terapia dyskursywna a teoria umysłu”
5. U. Jaśkiewicz, B. Koleśnik, G. Popilowska, J. Zielińska-Stefaniak, D. Bełdowski Podręcznik metodyczny dla prowadzących Trening Umiejętności Społecznych.
6. A. Hopkins, „Co oni mówią? Co oni myślą?”

Załącznik 1

Imię i nazwisko ucznia:

Arkusz obserwacji

Uczeń identyfikuje swoje zainteresowania Uwagi:	1	2	3	4	5
Uczeń potrafi dzielić się swoimi zainteresowaniami z kolegami Uwagi:	1	2	3	4	5
Uczeń inicjuje kontakt z rówieśnikami w sposób akceptowany społecznie Uwagi:	1	2	3	4	5
Uczeń rozmawia z kolegami na różnorodne tematy Uwagi:	1	2	3	4	5
Uczeń dostrzega zainteresowania rówieśników Uwagi:	1	2	3	4	5
Uczeń spędza przerwę z kolegami z klasy, prowadzi rozmowy Uwagi:	1	2	3	4	5
Uczeń rozumie sytuacje społeczne w klasie Uwagi:	1	2	3	4	5
Uczeń rozpoznaje sytuacje, które wymagają odmowy Uwagi:	1	2	3	4	5
Uczeń rozpoznaje żarty Uwagi:	1	2	3	4	5
Uczeń odmawia w sytuacjach, gdy ktoś namawia go do złego Uwagi:	1	2	3	4	5
Uczeń dostrzega prawo do odmowy każdego człowieka Uwagi:	1	2	3	4	5
Uczeń spokojnie reaguje na odmowę Uwagi:	1	2	3	4	5
Uczeń rozpoznaje własne emocje i uczucia Uwagi:	1	2	3	4	5
Uczeń łączy swoje emocje z konkretnymi sytuacjami społecznymi Uwagi:	1	2	3	4	5
Uczeń wyraża swoje emocje w sposób akceptowany społecznie Uwagi:	1	2	3	4	5

Uczeń nazywa przeżywane emocje Uwagi:	1	2	3	4	5
Uczeń w trudnych sytuacjach prosi o pomoc Uwagi:	1	2	3	4	5
Uczeń akceptuje porażkę/odmowę Uwagi:	1	2	3	4	5
Uczeń dostrzega emocje, uczucia innych Uwagi:	1	2	3	4	5
Uczeń reaguje adekwatnie do sytuacji Uwagi:	1	2	3	4	5
Uczeń rozumie, że każdy człowiek doświadcza różnych emocji Uwagi:	1	2	3	4	5

Skala:

- 1- nigdy
- 2- czasami
- 3- często
- 4- zazwyczaj
- 5- zawsze

Załącznik 2

Imię i nazwisko ucznia:

Kwestionariusz wywiadu z wychowawcą, nauczycielem

Uczeń inicjuje kontakt z rówieśnikami w sposób akceptowany społecznie.

1 2 3 4 5

Uczeń spędza przerwę z kolegami z klasy, prowadzi rozmowy.

1 2 3 4 5

Uczeń panuje nad swoim zachowaniem w sytuacjach trudnych.

1 2 3 4 5

Uczeń akceptuje odmowę kolegów i koleżanek w różnych sytuacjach społecznych.

1 2 3 4 5

Uczeń rozumie różne sytuacje społeczne, potrafi się w nich odnaleźć.

1 2 3 4 5

Skala:

- 1 nigdy
- 2 czasami
- 3 często
- 4 zazwyczaj
- 5 zawsze